

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2032

Na temelju članka 10. i članka 11. stavka 1. točke 4. i stavka 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 122/2003), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 22. srpnja 2004. godine donijela

UREDBU O SKUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA O DISTRIBUCIJI I SERVISIRANJU MOTORNIH VOZILA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom se propisuju uvjeti za skupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, određuju se uvjeti koji sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati, te drugi uvjeti koji se moraju ispuniti za skupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Zakon) o zabranjenim sporazumima.

Značenje pojmova

Članak 2.

U smislu ove Uredbe pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) *Agencija* je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja,
- b) *Zakon* je Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja,
- c) *sporazum* je ugovor, pojedina odredba ugovora, izričiti ili prešutni dogovor, usklađeno djelovanje, odluke udruženja poduzetnika,
- d) *proizvodi* su robe i/ili usluge,
- e) *zamjenski proizvod* (supstitut) je proizvod koji s obzirom na svoja svojstva, cijenu, namjenu i navike kupaca i/ili potrošača može zamijeniti drugi (mjerodavni) proizvod i na taj način zadovoljiti istorodnu potrebu kupaca i/ili potrošača,
- f) *poduzetnik pod kontrolom drugog poduzetnika* ili *povezani poduzetnici* su poduzetnici u smislu članka 5. Zakona,

g) *mjerodavno tržište* određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području, u smislu članka 7. Zakona i odredaba Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta (Narodne novine, broj 51/2004).

Sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće

Članak 3.

(1) Skupna izuzeća primjenjuju se na sporazume sklopljene između dva ili više poduzetnika koji u svrhu sporazuma ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (u daljnjem tekstu: vertikalni sporazumi) iz članka 11. stavka 1. točke 4. Zakona, a u odnosu na uvjete po kojima ugovorne strane mogu kupovati, prodavati ili preprodavati nova motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pružati usluge popravka i održavanja motornih vozila, a posebno na sporazume koji:

a) primjenjuju kvalitativni, kvantitativni ili mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila,

b) primjenjuju isključivu distribuciju ili isključivu opskrbu kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila,

c) sadrže odredbe kojima se kupcu ustupaju ili daju na korištenje prava intelektualnog vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne čine primarni cilj takvih sporazuma, te da su u izravnoj vezi s uporabom, prodajom i/ili preprodajom proizvoda koji su predmet sporazuma od strane tog kupca ili njegovih kupaca.

(2) Skupna izuzeća primjenjuju se iznimno, pod uvjetima propisanim člankom 7. ove Uredbe, i na određene vertikalne sporazume sklopljene između interesnih udruženja poduzetnika i članova tih udruženja, kao i između tih udruženja i njihovih dobavljača, odnosno određene vertikalne sporazume sklopljene između tržišnih takmaca.

(3) Motorna vozila iz stavka 1. ovoga članka su:

a) vozila na vlastiti pogon namijenjena uporabi na javnim cestama, te vozila koja imaju tri ili više kotača,

b) putnička vozila namijenjena prijevozu putnika, te vozila koja uz vozačevo sjedalo imaju najviše osam sjedala,

c) laka gospodarska vozila namijenjena prijevozu roba ili putnika, čija ukupna masa ne prelazi 3,5 tone, a ako se pojedino lako gospodarsko vozilo prodaje u inačici, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, sve inačice tog vozila smatraju se lakim gospodarskim vozilom,

(4) Selektivni distribucijski sustav iz stavka 1. točke a) ovoga članka je sustav distribucije uspostavljen temeljem sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila u kojemu se dobavljač obvezuje posredno ili neposredno prodavati proizvode koji su predmet sporazuma, samo distributerima ili serviserima odabranima na osnovi posebnih, transparentnih kriterija, a distributeri ili serviseri obvezuju se da neće prodavati takve proizvode neovlaštenim distributerima ili

neovisnim serviserima, ne isključujući mogućnost prodaje rezervnih dijelova neovisnim serviserima ili obvezu pružanja svih tehničkih informacija, opreme za dijagnostiku, alata i obuke za popravak i održavanje motornih vozila neovisnim operaterima, ili u svrhu provedbe mjera zaštite okoliša.

(5) Kvalitativni selektivni distribucijski sustav je sustav iz stavka 4. ovoga članka, u kojemu dobavljač određuje kriterije za izbor distributera ili serviseru koji su isključivo kvalitativne prirode. Takvi kriteriji nužni su zbog prirode proizvoda koji su predmet sporazuma i jedinstveno su utvrđeni za sve distributere ili servisere koji se žele priključiti tom sustavu distribucije, a ne smiju se primjenjivati na diskriminirajući način i ne mogu izravno ograničavati broj distributera ili serviseru na mjerodavnom tržištu.

(6) Kvantitativni selektivni distribucijski sustav je sustav iz stavka 4. ovoga članka, u kojemu dobavljač određuje kriterije za odabir distributera ili serviseru kojima izravno ograničava njihov broj na mjerodavnom tržištu.

(7) Sporazum koji primjenjuje isključivu distribuciju kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila iz stavka 1. točke b) ovoga članka je vertikalni sporazum kojim se dobavljač obvezuje prodati proizvode koji su predmet sporazuma samo jednom distributeru odabranom na određenom području ili posebno određenoj grupi kupaca koja je isključivo dodijeljena tom distributeru.

(8) Sporazum koji primjenjuje isključivu opskrbu kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila iz stavka 1. točke b) ovoga članka je vertikalni sporazum kojim se dobavljač neposredno ili posredno obvezuje prodavati proizvode koji su predmet sporazuma samo jednom kupcu na tržištu Republike Hrvatske u svrhu specifične uporabe ili daljnje prodaje.

(9) Nije dopušteno na istom tržištu sporazumom o distribuciji i servisiranju motornih vozila kombinirati primjenu selektivnog distribucijskog sustava iz stavka 1. točka e) i iz stavaka 4., 5. i 6. ovoga članka s oblikom isključive distribucije ili isključive opskrbe iz stavka 1. točke b) i iz stavaka 7. i 8. ovoga članka.

Sporazumi na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće

Članak 4.

Ne mogu biti izuzeti od zabrane temeljem skupnog izuzeća prema odredbama ove Uredbe:

a) vertikalni sporazumi koji ne ispunjavaju kumulativne uvjete propisane člankom 10. Zakona i koji nisu usklađeni s ovom Uredbom,

b) vertikalni sporazumi koji prema svom predmetu spadaju u kategoriju nekog drugog propisa o skupnom izuzeću, sukladno odredbama članka 11. Zakona.

II. UVJETI KOJE SPORAZUM MORA SADRŽAVATI

Tržišni udjel

Članak 5.

(1) Skupna izuzeća za vertikalne sporazume iz članka 3. ove Uredbe, primjenjuju se pod uvjetom da tržišni udjel dobavljača na mjerodavnom tržištu prodaje motornih vozila, prodaje rezervnih dijelova za motorna vozila, te pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila, nije veći od trideset posto (30%), odnosno četrdeset posto (40%) u slučaju da se sporazumom uspostavlja sustav kvantitativne selektivne distribucije za prodaju novih motornih vozila.

(2) Iznimno, visina tržišnog udjela ne uzima se u obzir kao uvjet za skupna izuzeća vertikalnih sporazuma iz članka 3. ove Uredbe, ako je uspostavljen sustav kvalitativne selektivne distribucije.

(3) Ako sporazum predviđa obvezu isključive opskrbe, skupna izuzeća, u smislu ove Uredbe, primjenjuje se pod uvjetom da tržišni udjel kupca na mjerodavnom tržištu, na kojem kupuje proizvode koji su predmet sporazuma, nije veći od trideset posto (30%).

Izračun tržišnog udjela

Članak 6.

(1) Tržišni udjel na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 5. stavka 1. ove Uredbe, za distribuciju novih motornih vozila, izračunava se temeljem količine proizvoda koje je prodao dobavljač, a koji su predmet sporazuma, kao i ostalih proizvoda koji se smatraju njihovim zamjenskim proizvodima.

(2) Tržišni udjel na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 5. stavka 1. ove Uredbe, za distribuciju rezervnih dijelova, izračunava se temeljem iskazanog prihoda koji je ostvario dobavljač od prodaje proizvoda koji su predmet sporazuma, kao i ostalih proizvoda koji se smatraju njihovim zamjenskim proizvodima.

(3) Tržišni udjel na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 5. stavka 1. ove Uredbe, za pružanje usluge popravka i održavanja, izračunava se temeljem iskazanog prihoda koji su ostvarili članovi mreže distribucije dobavljača od pružanja usluga koji su predmet sporazuma kao i ostalih usluga koji se smatraju njihovim zamjenskim uslugama.

(4) Tržišni udjel iz stavaka 1., 2., i 3. ovoga članka povećava se za iznos prihoda povezanih poduzetnika koji je ostvaren na tržištu proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda.

(5) Međusobni promet proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda između dobavljača, iz stavaka 1., 2., i 3. ovoga članka, i

povezanih poduzetnika, iz stavka 4. ovoga članka, te međusobni promet tih proizvoda i njihovih zamjenskih proizvoda između povezanih poduzetnika, ne uzima se u obzir kod izračuna tržišnog udjela.

(6) Prihod izračunat sukladno stavcima 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka umanjuje se za iznos carinske pristojbe, poreza na dodanu vrijednost, drugih poreza koji se izravno odnose na promet i rabate u financijskoj godini koja prethodi sklapanju sporazuma.

(7) Tržišni udjel kupca na mjerodavnom tržištu na kojem kupuje proizvode koji su predmet sporazuma koji nije veći od trideset posto (30%), a propisan je kao uvjet za primjenu skupnog izuzeća ako sporazum predviđa obvezu isključive opskrbe, u smislu članka 5. stavka 3. ove Uredbe, izračunava se primjenom, na odgovarajući način, kriterija iz stavaka 1. do 6. ovoga članka, na vrijednost nabave kupca ili na procjenu te vrijednosti.

(8) U slučaju da iznos prihoda nije poznat, za utvrđivanje tržišnog udjela poduzetnika mogu se koristiti i drugi raspoloživi tržišni podaci, uključujući i količinu proizvoda prodanih na tržištu, osim ako poduzetnik nije obavljao djelatnost na mjerodavnom tržištu u financijskoj godini koja prethodi sklapanju sporazuma.

(9) Ako tržišni udjel poduzetnika u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od trideset posto (30%), odnosno četrdeset posto (40%) u slučaju da se sporazumom uspostavlja sustav kvantitativne selektivne distribucije za prodaju novih motornih vozila, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od tridesetpet posto (35%), odnosno četrdesetpet posto (45%) u slučaju da se sporazumom uspostavlja sustav kvantitativne selektivne distribucije za prodaju novih motornih vozila, izuzeće će se primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela iznad trideset posto (30%), odnosno iznad četrdeset posto (40%).

(10) Ako tržišni udjel u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od trideset posto (30%), odnosno četrdeset posto (40%) u slučaju da se sporazumom uspostavlja sustav kvantitativne selektivne distribucije za prodaju novih motornih vozila, ali se naknadno poveća na više od tridesetpet posto (35%), odnosno na više od četrdesetpet posto (45%) u slučaju da se sporazumom uspostavlja sustav kvantitativne selektivne distribucije za prodaju novih motornih vozila, izuzeće će se nastaviti primjenjivati u razdoblju od jedne kalendarske godine koja slijedi godinu u kojoj je tržišni udjel prvi put povećan iznad tridesetpet posto (35%), odnosno iznad četrdesetpet posto (45%).

(11) Izuzeće u smislu stavaka 9. i 10. ovoga članka ne može se kumulirati u svrhu produljenja vremenskog razdoblja izuzeća na više od dvije kalendarske godine.

Ukupni godišnji prihod za određene vertikalne sporazume

Članak 7.

(1) Skupna izuzeća primjenjuju se i na vertikalne sporazume sklopljene između interesnih udruženja poduzetnika i članova tih udruženja, kao i između tih udruženja i njihovih dobavljača:

a) ako su svi članovi tih udruženja distributeri motornih vozila ili rezervnih dijelova za motorna vozila ili serviseri, i

b) ako niti jedan član tih udruženja zajedno s njegovim povezanim poduzetnicima nema ukupni godišnji prihod veći od pedeset (50) milijuna kuna.

(2) Skupna izuzeća primjenjuju se i na vertikalne sporazume sklopljene između poduzetnika koji se međusobno natječu, pod uvjetom da sporazum ne jamči jednaka prava i obveze svakoj od strana:

a) ako je dobavljač ujedno proizvođač i distributer proizvoda, a kupac distribuirao, ali ne proizvodi zamjenske proizvode, i/ili

b) ako je dobavljač davatelj usluga na nekoliko trgovinskih razina, a kupac ne daje zamjenske usluge na trgovinskoj razini na kojoj kupuje usluge koje su predmet sporazuma, i/ili

c) ako kupac ima ukupni godišnji prihod koji nije veći od pedeset (50) milijuna kuna.

Izračun ukupnog godišnjeg prihoda

Članak 8.

(1) U smislu članka 7. ove Uredbe ukupni godišnji prihod izračunava se kao ukupan godišnji prihod koji je poduzetnik ostvario tijekom financijske godine koja prethodi sklapanju sporazuma kojem se pribraja ukupan godišnji prihod ostvaren od strane svih poduzetnika koji su povezani s tim poduzetnikom.

(2) Ukupan godišnji prihod od prodaje proizvoda između poduzetnika i s njim povezanih poduzetnika, te od prodaje proizvoda između povezanih poduzetnika, ne uzima se u obzir kod izračuna ukupnog godišnjeg prihoda iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ukupan godišnji prihod, izračunat sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka, umanjuje se za iznos carinskih pristojbi, poreza na dodanu vrijednost, drugih poreza koji se izravno odnose na promet i rabata.

(4) Skupno izuzeće za sporazume iz članka 7. ove Uredbe, nastavit će se primjenjivati i ako tijekom razdoblja od dvije uzastopne financijske godine iznos ukupnog godišnjeg prihoda bude povećan za najviše deset posto (10%).

Trajanje, prestanak, rješavanje sporova i prijenos prava i obveza iz sporazuma na treću stranu

Članak 9.

(1) Skupno izuzeće se primjenjuje pod uvjetom da vertikalni sporazum, koji je dobavljač novih motornih vozila sklopio s distributerom ili ovlaštenim serviserom, uređuje

a) sklapanje sporazuma na razdoblje od najmanje pet godina, a svaka stranka sporazuma se obvezuje da će obavijestiti drugu stranku najmanje šest mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da neće obnoviti sporazum, ili

b) sklapanje sporazuma na neodređeno razdoblje, a u tom slučaju rok za dostavu obavijesti o otkazu sporazuma za obje stranke sporazuma je najmanje dvije godine prije namjeravanog otkaza, a taj rok se može smanjiti na najmanje jednu godinu u slučajevima kada:

– zakon ili poseban sporazum obvezuje dobavljača na plaćanje odgovarajuće naknade za otkaz sporazuma, ili

– dobavljač otkazuje sporazum jer je potrebno reorganizirati cijelu ili značajan dio mreže.

(2) Skupno izuzeće se primjenjuje pod uvjetom da je u vertikalnome sporazumu sklopljenim s distributerom ili serviserom uređeno da dobavljač koji želi raskinuti sporazum to mora učiniti pisanim putem i na način da priloži detaljne, objektivne i transparentne razloge raskidanja sporazuma, kako bi se dobavljača spriječilo da raskine vertikalni sporazum s distributerom ili serviserom zbog djelovanja koja, sukladno ovoj Uredbi, ne smiju biti ograničena.

(3) Skupno izuzeće se primjenjuje pod uvjetom da vertikalni sporazum osigura svakoj stranci sporazuma pravo na rješavanje sporova koji proizlaze iz sporazuma putem postupka mirenja pri Centru za mirenje Hrvatske gospodarske komore, ne isključujući pri tom pravo svake stranke sporazuma da sporove koje proizlaze iz sporazuma rješava sudskim putem ili putem arbitraže.

(4) Skupno izuzeće se primjenjuje pod uvjetom da je u vertikalnome sporazumu sklopljenim s distributerom ili serviserom uređeno da je dobavljač suglasan s prijenosom prava i obveza iz vertikalnoga sporazuma na drugog distributera, odnosno servisera unutar sustava distribucije, a koji je izabrao prednik tog distributera ili servisera.

OGRANIČENJA ODNOSNO UVJETI KOJE SPORAZUMI NE SMIJU
SADRŽAVATI

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, te usluge popravka i održavanja

Članak 10.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, te usluge popravka i održavanja, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima, pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje prava distributera ili serviseru da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje dobavljača da odredi maksimalnu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane,

b) ograničavanje područja na kojem distributer ili serviser može prodavati proizvode iz sporazuma, ili ograničavanje prodaje ugovorenih proizvoda određenoj skupini potrošača,

c) ograničavanje članovima unutar sustava selektivne distribucije koji djeluju na razini maloprodaje, aktivne ili pasivne prodaje novih motornih vozila, rezervnih dijelova za motorna vozila, ili usluga popravka i održavanja za motorna vozila krajnjim korisnicima, ne isključujući mogućnost zabrane članu unutar sustava selektivne distribucije da djeluje izvan ovlaštenog poslovnog prostora do dana primjene odredbe članka 14. stavka 4. točke b) ove Uredbe, propisanog člankom 20. ove Uredbe,

d) ograničavanje međusobne opskrbe između distributera ili serviseru unutar sustava selektivne distribucije, uključujući ograničenja između distributera ili serviseru koji ne djeluju na istoj razini trgovine.

(2) Vertikalna ograničenja iz stavka 1. ovoga članka su teška ograničenja tržišnog natjecanja u vertikalnim sporazumima koja su zabranjena.

(3) Za utvrđenje vertikalnih ograničenja iz stavka 1. ovoga članka nije potrebna prethodna analiza uvjeta na mjerodavnom tržištu jer takva ograničenja, neovisno o tržišnom udjelu sudionika sporazuma na mjerodavnom tržištu, ne mogu biti izuzeta ovom Uredbom.

(4) Iznimno od stavka 1. točke b) ovoga članka, ne smatraju se zabranjenim vertikalnim ograničenjima, sljedeća ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje distributeru ili serviseru aktivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivoj grupi kupaca rezerviranoj za dobavljača, odnosno na području ili kupcima koje je dobavljač isključivo ustupio za prodaju drugom distributeru ili serviseru, pod uvjetom da takva ograničenja, nametnuta od strane dobavljača, ne onemogućuju daljnju prodaju od strane kupaca tih distributera ili serviseru,

b) ograničavanje distributeru koji djeluje na razini veleprodaje aktivne i pasivne prodaje krajnjim korisnicima,

c) ograničavanje članovima unutar sustava selektivne distribucije aktivne i pasivne prodaje novih motornih vozila i rezervnih dijelova neovlaštenim distributerima na tržištima na kojima se primjenjuje selektivni distribucijski sustav, izuzev ograničenja navedenih u članku 12. stavku 1. točki b) ove Uredbe, koja su

zabranjena kao teška ograničenja tržišnog natjecanja,

d) ograničavanje kupcu aktivne ili pasivne prodaje proizvoda, koje kupac nabavlja od dobavljača kao rezervne dijelove u svrhu ugradnje u novi proizvod, krajnjim korisnicima koji bi te dijelove koristili za proizvodnju proizvoda koji su zamjenski proizvodi proizvoda koje proizvodi dobavljač.

(5) Aktivna prodaja, u smislu stavaka 1. i 4. ovoga članka, podrazumijeva aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj grupi kupaca koji se nalaze na isključivom teritoriju drugog distributera, sklapanje pojedinačnih ugovora i poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, te osnivanje podružnica, skladišta ili organiziranje distributivne mreže i promidžbe na isključivom teritoriju drugog distributera. Pod aktivnim pristupanjem smatra se posjećivanje kupca, slanje kupcima pošte što uključuje i elektroničku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog priopćavanja ciljanih isključivo na te kupce ili grupu kupaca na isključivom teritoriju drugog distributera).

(6) Pasivna prodaja, u smislu stavaka 1. i 4. ovoga članka, podrazumijeva odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca uključujući isporuku proizvoda takvim kupcima, uz napomenu da takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i općenito reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na Internetu koje dopire izvan nečijeg isključivog teritorija ili određene grupe kupaca, koje je rezultat razvoja tehnologije odnosno jednostavnosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima ili grupama kupaca.

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila

Članak 11.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima, pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje prava distributera da prodaje bilo koje novo motorno vozilo koje odgovara nekom modelu iz ugovornog opsega proizvoda utvrđenih sporazumom,

b) ograničavanje prava distributera da prenese ovlaštenje za pružanje usluga popravka i održavanja drugim ovlaštenim serviserima, ne isključujući pravo dobavljača da od distributera zahtijeva da krajnjim korisnicima pruži informaciju o imenu i adresi ovlaštenog servisa prije sklapanja ugovora o prodaji.

(2) Ugovornim opsegom proizvoda utvrđenih sporazumom u smislu stavka 1. točke a) ovoga članka, smatra se svaki različiti model motornog vozila koje distributer može kupiti od dobavljača.

(3) Motornim vozilom koje odgovara modelu iz ugovornog opsega proizvoda utvrđenih sporazumom iz stavka 1. točke a) ovoga članka smatra se vozilo koje

je predmetom sporazuma o distribuciji s drugim poduzetnikom unutar sustava distribucije koje je uspostavio proizvođač, odnosno koji je uspostavljen uz njegov pristanak, te koje je:

- serijski proizvedeno ili sastavljeno od strane proizvođača, te
- identično po obliku, pogonu, podvozju, te vrsti motora određenom vozilu iz modela utvrđenog sporazumom.

(4) Ovlašteni serviser, u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka, je davatelj usluga popravka i održavanja motornih vozila u distribucijskom sustavu kojeg je uspostavio dobavljač motornih vozila.

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova, te usluge popravka i održavanja

Članak 12.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova, te usluge popravka i održavanja, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima, pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje prava ovlaštenog servisera da svoju djelatnost ograniči na pružanje usluga popravka i održavanja, te distribuciju rezervnih dijelova,

b) ograničavanje članovima unutar sustava selektivne distribucije prodaje rezervnih dijelova za motorna vozila neovisnim serviserima koji te dijelove koriste za popravak i održavanje motornih vozila,

c) ograničavanje prava dobavljača, ugovoreno s proizvođačem motornih vozila, da prodaje originalne rezervne dijelove ili rezervne dijelove usporedive kakvoće, alate za popravke, te dijagnostičku ili drugu opremu ovlaštenim ili neovisnim distributerima, ovlaštenim ili neovisnim serviserima ili krajnjim korisnicima,

d) ograničavanje prava distributera ili ovlaštenog servisera da nabavlja originalne rezervne dijelove ili rezervne dijelove usporedive kakvoće od trećeg poduzetnika po svom izboru, te da ih koristi za popravak ili održavanje motornih vozila, ne isključujući pravo dobavljača novih motornih vozila da zahtijeva uporabu originalnih rezervnih dijelova, koje isti dobavljaju, za popravke koji se obavljaju unutar jamstvenog roka, besplatne popravke i poslove vezane uz opoziv vozila,

e) ograničavanje prava dobavljača, ugovoreno s proizvođačem motornih vozila koji koristi dijelove za prvu ugradnju u proizvodnji motornih vozila, kojim se dobavljača ograničava da te dijelove ili rezervne dijelove učinkovito i na vidljivom mjestu označi svojim robnim žigom ili logotipom.

(2) Neovisni serviser, u smislu stavka 1. točaka b) i c) ovoga članka, je davatelj usluga popravka i održavanja motornih vozila koji ne djeluje u okviru sustava distribucije koji je uspostavio dobavljač motornih vozila za koje pruža usluge popravka ili održavanja. Ovlašteni serviser unutar sustava distribucije

pojednog dobavljača smatra se neovisnim serviserom, za potrebe ove Uredbe, u onoj mjeri u kojoj on pruža i usluge popravka ili održavanja motornih vozila koji nisu obuhvaćeni sustavom distribucije navedenog dobavljača.

(3) Originalni rezervni dijelovi, u smislu stavka 1. točke c) ovoga članka, su rezervni dijelovi koji su iste kvalitete kao i dijelovi koje se rabe za sastavljanje motornoga vozila te koji se proizvode u skladu s propisima i proizvodnim standardima koje proizvođač vozila pruža za proizvodnju dijelova ili rezervnih dijelova za navedena motorna vozila. Ovo uključuje rezervne dijelove koji se proizvode na istoj proizvodnoj liniji kao i dijelovi. Pretpostavlja se, osim ako se ne dokaže drukčije, da su dijelovi originalni rezervni dijelovi ako proizvođač dijelova izda potvrdu da rezervni dijelovi odgovaraju kvaliteti dijelova koje se rabe za sastavljanje navedenog vozila, te da su proizvedeni u skladu s propisima i proizvodnim standardima proizvođača vozila.

(4) Rezervni dijelovi iz stavka 1. točke b) ovoga članka su dijelovi koja treba ugraditi u ili na motorno vozilo, kako bi se zamijenili dijelovi toga vozila, uključujući robu poput maziva koja je neophodna za uporabu motornoga vozila, uz iznimku goriva.

(5) Rezervni dijelovi usporedivo jednake kvalitete iz stavka 1. točke c) ovoga članka su rezervni dijelovi koje je izradio bilo koji poduzetnik koji može u svakom trenutku potvrditi kako su navedeni rezervni dijelovi usporedivo jednake kvalitete u odnosu na dijelove koji se koriste, ili su se koristili za sastavljanje motornih vozila.

Ostala teška ograničenja tržišnog natjecanja

Članak 13.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti u slučajevima kada dobavljač motornih vozila uskrati neovisnim poduzetnicima pristup tehničkim informacijama, dijagnostičkoj i drugoj opremi, alatima, uključujući relevantne računalne programe, odnosno uskrati obuku potrebnu za popravke i održavanje tih motornih vozila ili za provedbu mjera zaštite okoliša.

(2) Neovisnim poduzetnicima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se poduzetnici koji su neposredno ili posredno uključeni u poslove servisiranja i održavanja motornih vozila, posebno neovisni serviseri, proizvođači opreme ili alata za popravke, neovisni distributeri rezervnih dijelova, izdavači tehničkih informacija, automobilske klubovi, operateri za pomoć na cesti, operateri koji pružaju usluge pregleda i testiranja, te operateri koji pružaju obuku serviserima.

Posebni uvjeti koje sporazumi ne smiju sadržavati

Članak 14.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, te usluge popravka i održavanja, koji sadrže sljedeća ograničenja:

- a) neposredne ili posredne obveze nenatjecanja,
- b) neposredne ili posredne obveze koje ograničavaju pravo ovlaštenog serviseru da pruža usluge popravka i održavanja vozila od dobavljača – tržišnih takmaca,
- c) neposredne ili posredne obveze nametnute članovima sustava distribucije da ne prodaju motorna vozila ili rezervne dijelove određenog dobavljača – tržišnog takmaca ili da ne pružaju usluge popravka i održavanja za ta motorna vozila,
- d) neposredne ili posredne obveze zbog kojih distributer ili ovlašteni serviser nakon prestanka sporazuma ne smije proizvoditi, kupovati, prodavati ili distribuirati motorna vozila niti pružati usluge popravka i održavanja.

(2) Iznimno od stavka 1. točke a) ovoga članka, obveza nenatjecanja ne smatra se zabranjenim vertikalnim ograničenjem kada distributer prodaje motorna vozila različitih dobavljača u odvojenim prostorijama izložbenog salona u cilju izbjegavanja zabune. Obveza nametnuta distributeru da za prodaju pojedinog osobnog vozila određenog zaštitnog znaka ima posebno osoblje smatra se zabranjenim vertikalnim ograničenjem, osim ako to odluči distributer, te ako dobavljač snosi sve dodatne troškove vezane uz posebno osoblje.

(3) Obveza nenatjecanja u smislu stavka 1. točke a) i stavka 2. ovoga članka podrazumijeva svaku neposrednu ili posrednu obvezu zbog koje kupac ne može proizvoditi, prodavati ili preprodavati zamjenske proizvode koji se natječu s proizvodima koje su predmet sporazuma, ili svaku neposrednu ili posrednu obvezu kupca da kupi od dobavljača ili od nekog drugog poduzetnika na kojega ga uputi dobavljač više od 30 posto od ukupne količine proizvoda. Taj udio izračunava se na temelju vrijednosti kupovine proizvoda i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu koju je kupac ostvario u prethodnoj financijskoj godini.

(4) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila koji sadrže sljedeća ograničenja:

- a) neposredne ili posredne obveze zbog kojih trgovac u maloprodaji ne smije prodavati usluge leasinga u vezi s proizvodima iz ugovora ili zamjenskim proizvodima,
- b) neposredne ili posredne obveze nametnute distributeru osobnih vozila ili lakih gospodarskih vozila unutar sustava selektivne distribucije, koje ograničavaju njegovo pravo da obavlja prodaju ili isporuku u poslovnim prostorima na drugim lokacijama na tržištima gdje se primjenjuje sustav selektivne distribucije.

(5) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova, te usluge popravka i održavanja koji sadrže ograničenja vezana uz mjesto poslovnog prostora, gdje se primjenjuje sustav selektivne distribucije.

IV. DRUGI UVJETI KOJI MORAJU BITI ISPUNJENI ZA SKUPNO IZUZEĆE

Ostali bitni kriteriji za skupno izuzeće vertikalnih sporazuma

Članak 15.

(1) Pored uvjeta koje sporazumi moraju ispunjavati, u smislu članka 10. Zakona, te članaka 5. do 9. ove Uredbe, pri procjeni ispunjava li sporazum uvjete za skupno izuzeće, u smislu ove Uredbe, uzimaju se u obzir i drugi bitni kriteriji, a naročito:

- a) struktura mjerodavnog tržišta, odnosno stupanj njegove razvijenosti s obzirom na ponudu i potražnju,
- b) tržišni položaj tržišnih takmaca, odnosno stupanj izloženosti tržišnom natjecanju sudionika sporazuma i ostalih dobavljača zamjenskih proizvoda, na mjerodavnom tržištu,
- c) priroda vertikalnih ugovornih ograničenja, ovisno o tome ograničavaju li tržišno natjecanje između proizvoda istog zaštitnog znaka ili proizvoda različitog zaštitnog znaka.
- d) postojanje paralelne mreže vertikalnih sporazuma.

(2) Vertikalna ograničenja u smislu stavka 1. točke c) ovoga članka, smatrat će se dopuštenima ili zabranjenima ovisno o ekonomskoj i pravnoj analizi uvjeta na mjerodavnom tržištu na kojem ti sporazumi proizvode učinke, odnosno ovisno o omjeru između njihovih pozitivnih i negativnih učinaka.

V. UKIDANJE SKUPNOG IZUZEĆA I POJEDINAČNA IZUZEĆA

Uvjeti za ukidanje skupnog izuzeća

Članak 16.

(1) Agencija može po službenoj dužnosti, u smislu članka 11. stavka 4. Zakona, pokrenuti postupak ocjene sukladnosti s odredbama Zakona i ove Uredbe, pojedinog ili više sporazuma iz članka 3. ove Uredbe, ako učinci tih sporazuma, samostalno ili kumulativno sa sličnim sporazumima na mjerodavnom tržištu, ne ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće, a posebno u slučajevima:

- a) kada je pristup mjerodavnom tržištu ili tržišno natjecanje značajno ograničeno kumulativnim učinkom vertikalnih sporazuma koji imaju slična

vertikalna ograničenja,

b) kada je tržišno natjecanje ograničeno na način da jedan dobavljač nije izložen učinkovitom tržišnom natjecanju od strane drugih dobavljača,

c) kada se cijene ili uvjeti nabave proizvoda iz sporazuma ili odgovarajućih proizvoda značajno razlikuju na različitim mjerodavnim tržištima u zemljopisnom smislu na području Republike Hrvatske i Europske unije,

d) kada se unutar mjerodavnog tržišta primjenjuju diskriminirajuće cijene ili uvjeti prodaje.

(2) Ako Agencija pri ocjeni sukladnosti sporazuma s odredbama Zakona i ovom Uredbom, utvrdi da ne postoje razlozi za izuzeće sporazuma, rješenjem će ukinuti primjenu skupnog izuzeća za pojedini ili više vertikalnih sporazuma.

Pojedinačno izuzeće

Članak 17.

Sudionici vertikalnog sporazuma mogu podnijeti Agenciji zahtjev za pojedinačnim izuzećem sporazuma, u skladu s člankom 12. Zakona, ako taj sporazum nije obuhvaćen skupnim izuzećem u smislu ove Uredbe ili po svojim obilježjima ne spada u kategoriju nekog drugog skupnog izuzeća, u smislu članka 4. točke b) ove Uredbe.

Isključenje obveze prijave za sudionike sporazuma

Članak 18.

Sudionici vertikalnih sporazuma koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz ove Uredbe, u smislu članka 11. stavka 3. Zakona, nisu u obvezi podnijeti takve sporazume na ocjenu Agenciji radi pojedinačnog izuzeća.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

(1) Vertikalni sporazumi iz članka 3. ove Uredbe, sklopljeni do stupanja na snagu ove Uredbe, moraju biti usklađeni s njezinim odredbama do kraja 2005. godine.

(2) Za vertikalne sporazume sklopljene do stupanja na snagu ove Uredbe, pod uvjetom da su usklađeni s njezinim odredbama u roku iz stavka 1. ovoga članka, tržišni se udjel, iznimno od članka 6. stavaka 4. i 6. ove Uredbe, izračunava temeljem prihoda ostvarenog u financijskoj godini koja prethodi godini

stupanja na snagu ove Uredbe.

(3) Za vertikalne sporazume sklopljene do stupanja na snagu ove Uredbe, pod uvjetom da su usklađeni s njezinim odredbama u roku iz stavka 1. ovoga članka, za izračun ukupnog godišnjeg prihoda, iznimno od članka 8. stavaka 1. i 2. ove Uredbe, uzima se u obzir ukupni godišnji prihod ostvaren u godini koja prethodi godini stupanja na snagu ove Uredbe.

Stupanje na snagu

Članak 20.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, s tim da se odredba članka 14. stavka 4. točke b) ove Uredbe počinje primjenjivati 1. svibnja 2006.

Klasa: 211-06/04-01/01

Urbroj: 5030105-04-1

Zagreb, 22. srpnja 2004.

Potpredsjednica Vlade
i ministrica obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti
Jadranka Kosor, dipl. iur., v. r.